

Sygn. akt : II AKa 162/07

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2007 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Barbara Suchowska (spr.)
Sędziowie	SSA Bożena Summer-Brason SSO del. Piotr Mirek
Protokolant	Izabela Rybok

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Małgorzaty Siemińskiej

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2007 r. sprawy

M. R. ur. (...) w K.

syna W. i T.

oskarżonego z art. 280§2 k.k. i innych

na skutek apelacji obrońcy oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 20 lutego 2007r.

sygn. akt. IV K 198/06

1/ zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że stosując nadzwyczajne złagodzenie kary na podstawie art. 60§1 i §6 pkt 1 k.k. łagodzi orzeczoną wobec M. R. w punkcie 1 karę do 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

2/ uchyla orzeczenie zawarte w punkcie 3 i na podstawie art. 85 k.k. oraz art. 86§1 k.k. wymierza oskarżonemu nową karę łączną w wysokości 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet na podstawie art. 63§1 k.k. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 16 października 2006 roku do dnia 31 maja 2007 roku;

3/ w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

4/ zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt II AKa 162/07

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 20 lutego 2007 roku uznał oskarżonego M. R. za winnego przestępstw z art. 280 § 2 kk oraz z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 233 § 1 kk polegających na tym, że:

- w dniu 12 października 2006 roku w R. po uprzednim przyłożeniu do szyi pokrzywdzonej M. W. niebezpiecznego przedmiotu w postaci rozbitej szyki szklanej butelki zażądał od niej wydania pieniędzy i następnie zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 1.650 zł, cztery paczki papierosów (...) oraz puszkę z piwem (...) tj. przedmioty o łącznej wartości 1.675 zł na szkodę B. Ś. i za ten czyn na podstawie art. 280 § 2 kk skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności;
- w dniu 16 października 2006 roku w R. chcąc, by P.G. zeznał nieprawdę co do faktu, iż w dniu 12 października 2006 roku przebywali cały dzień razem – to jest istotnej okoliczności dla postępowania karnego o sygn. (...) – nakłaniał go do tego i za ten czyn na podstawie art. 19 § 4 kk w zw. z art. 233 § 1 kk skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 kk i 86 § 1 kk wymierzył oskarżonemu jedną karę łączną w wysokości 3 lat pozbawienia wolności określając równocześnie w oparciu o art. 62 kk, że winien ją odbywać w zakładzie karnym dysponującym oddziałem dla wymagających leczenia odwykowego od uzależnienia alkoholowego.

Na mocy art. 63 § 1 kk na poczet tej kary zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 16.10.2006r. do 20.02.2007r.

Zasądził, na podstawie art. 46 § 1 kk od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonej B. Ś. kwotę 950 zł tytułem naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody.

Zwolnił oskarżonego od kosztów postępowania.

Wyrok powyższy w całości zaskarżył obrońca oskarżonego zarzucając:

- obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 53 i 54 kk poprzez nieuwzględnienie wszystkich przesłanek, którymi sąd winien się kierować przy wymiarze kary w stosunku do młodocianego oskarżonego;
- obrazę przepisów prawa procesowego tj. art. 202 § 1 kpk poprzez zaniechanie powołania biegłych lekarzy psychiatrów mimo istnienia uzasadnionych przesłanek, co miało wpływ na treść orzeczenia;
- obrazę przepisów prawa procesowego tj. art. 7 kpk poprzez uznanie, iż oskarżony dopuścił się czynu opisanego w pkt II wyroku, mimo iż przeczą temu dowody, co miało wpływ na treść orzeczenia.

Podnosząc powyższe obrońca wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do sądu I instancji celem uzupełnienia materiału dowodowego w szczególności poprzez dopuszczenie dowodu z opinii, o której mowa w art. 202 § 1 kpk,

ewentualnie o:

zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem przy zastosowaniu instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Sąd Apelacyjny, w wyniku rozpoznania złożonej apelacji uznał, iż jedynie w części zasługuje ona na uwzględnienie i dokonał zmiany zaskarżonego wyroku w zakresie kary, co do czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 1, to jest rozboju z art. 280 § 2 kk oraz w części obejmującej karę łączną.

Odnosząc się do przedstawionych przez skarżącego zarzutów podnieść trzeba, że większość z nich jest całkowicie chybiona a odniesienie się do tejże apelacji jest utrudnione wobec braku spójności argumentów zaprezentowanych w jej uzasadnieniu.

Na wstępie stwierdzić należy, że sąd I instancji przeprowadził w sprawie niniejszej postępowanie prawidłowo. Wszystkie zgromadzone dowody ocenił wnikliwie, zgodnie z dyrektywami zawartymi w art. 7 kpk, a nadto wyciągnął z nich trafne wnioski zarówno w zakresie winy oskarżonego jak i kwalifikacji prawnej przypisanych mu czynów. Trzeba też dodać, że stanowisko swoje w sposób staranny i wyczerpujący przedstawił w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, spełniających wszystkie kryteria wynikające z art. 424 kpk.

Zaniechanie badań psychiatrycznych oskarżonego, na co powołuje się obrońca, nie jest wynikiem błędnego procedowania przez Sąd Okręgowy a raczej nie występowania uzasadnionych podstaw do przeprowadzenia takiego dowodu, istnienia których nie wykazał skarżący w złożonym środku odwoławczym.

Przytoczone w uzasadnieniu apelacji argumenty, dotyczące stanu nietrzeźwości oskarżonego w chwili czynu, co jest faktem bezspornym i oczywistym oraz jego młodego wieku, w zestawieniu z prawidłowo ustalonymi danymi o jego osobie, udokumentowanymi w aktach sprawy, są nie do zaakceptowania. Z akt wynika bowiem m.in. że oskarżony jest zdrowy, nie leczył się psychiatrycznie, uczęszczał do szkoły średniej, a zarejestrowany jako poborowy otrzymał kategorię zdrowia A.

Sam fakt spożycia nadmiernej ilości alkoholu w dniu popełnienia przestępstwa, nie jest wystarczający do przyjęcia istnienia uzasadnionej podstawy do dopuszczenia dowodu z opinii o stanie zdrowia psychicznego oskarżonego.

Nie może też być mowy o obligatoryjności takiej decyzji, na co powołuje się obrońca, która zawsze jest wynikiem swobodnego uznania organu procesowego opartego na ocenie konkretnego przypadku.

Wprawdzie przepis art. 202 § 1 kpk nie wskazuje, kiedy należy dopuścić dowód z opinii o stanie zdrowia psychicznego oskarżonego ale uzasadnione wątpliwości co do poczytalności oskarżonego, jako podstawa dopuszczenia dowodu z takiej opinii, znajdująca pośrednio oparcie w art. 79 § 1 pkt 3 kpk jest powszechnie akceptowana zarówno w judykaturze jak i doktrynie.

Dla zaistnienia takiej uzasadnionej wątpliwości wystarczające wprawdzie jest uprawdopodobnienie, że poczytalność oskarżonego mogła być w jakimś stopniu co najmniej ograniczona, jednak musi się to opierać na rzeczywistych, obiektywnych przesłankach, których w przypadku tu omawianym brak.

Za całkowicie niezrozumiałe uznać z kolei należy dalsze przytoczone w apelacji argumenty, odnoszące się do czynu pierwszego, w których podważa się w zasadzie główne ustalenia sądu I instancji, oparte w znacznej części na wyjaśnieniach oskarżonego przyznającego się częściowo do winy. Podjęta w apelacji próba podważenia tych ustaleń sprzeczna jest ze wszystkimi zgromadzonymi w sprawie dowodami.

Faktem jest, że pokrzywdzona M. W. nie rozpoznała oskarżonego oraz stwierdziła, że nie wyczuła od napastnika alkoholu a zwróciła jedynie uwagę na „dziwne oczy”, co jest jednak całkowicie zrozumiałe, gdy weźmie się pod uwagę dynamikę akcji i stres jaki jej wówczas towarzyszył. Bezsporne jest przecież, co wynika też z innego fragmentu uzasadnienia apelacji, że oskarżony w znacznej części przyznał się do dokonania tego przestępstwa, kwestionując jedynie treść wypowiedzianych wówczas słów i sposób posłużenia się rozbitą sztyjką butelki, a także ilość skradzionych pieniędzy, w której to kwestii stanowczy już nie był, dopuszczając możliwość utraty części z nich.

Przypomnieć w tym miejscu też należy, że część pieniędzy została w toku postępowania zabezpieczona w mieszkaniu pozostającym w dyspozycji oskarżonego a paczkę skradzionych papierosów odnaleziono w miejscu przez niego wskazanym. Tym samym stwierdzić trzeba, że brak rozpoznania osoby oskarżonego przez świadka W. absolutnie nie podważa prawidłowych ustaleń sądu w tym zakresie poczynionych.

Pozostając przy rozstrzygnięciu dotyczącym omawianego wyżej przestępstwa zgodzić jednak należy się ze skarżącym w tym, iż orzekając wobec oskarżonego karę Sąd Okręgowy w niewystarczającym stopniu uwzględnił dyrektywę zawartą w art. 54 § 1 kk.

M. R. jest człowiekiem bardzo młodym. Przypisane mu przestępstwo popełnił jako sprawca młodociany. Nie był wcześniej karany. W opinii szkolnej wskazano wprawdzie na okoliczności świadczące o rozwijającym się procesie demoralizacji, jednakże istnieją, zdaniem sądu odwoławczego podstawy do przyjęcia, że rozpatrywane tu przestępcze działanie stanowiło epizod w jego życiu. Powyższe oraz fakt, iż nie pochodzi on z patologicznej rodziny uzasadnia potrzebę orzeczenia takiej kary, która z jednej strony uświadomi oskarżonemu naganność jego postępowania, a z drugiej – będzie miała właściwy walor wychowawczy.

Tym samym Sąd Apelacyjny uznał, że zachodzą podstawy do zastosowania na podstawie art. 60 § 1 i § 6 pkt 1 kk dobrodziejstwa nadzwyczajnego złagodzenia kary za czyn z art. 280 § 2 kk i uwzględniając okoliczności jego popełnienia ale także postawę oskarżonego, który w zasadniczej części przyznał się i przeprosił pokrzywdzoną, za odpowiednią uznał karę 2 lat pozbawienia wolności. Kara ta z jednej strony nie będzie nazbyt surowa a z drugiej strony, nie wywoła u oskarżonego przeświadczenia o pobłażliwości dla sprawców tego typu przestępstw a także opłacalności ich popełniania. Pozwoli ona jednak przede wszystkim na odpowiednio szybki powrót oskarżonego do społeczeństwa i umożliwi mu kontynuowanie nauki.

Nie znalazł natomiast sąd odwoławczy podstaw do jakiegokolwiek ingerencji w orzeczenia Sądu Okręgowego w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 2 wyroku, które jest wynikiem również prawidłowo przeprowadzonego w tym przedmiocie postępowania.

Dokonana przez sąd I instancji ocena dowodów, w tym zeznań świadka P.G.i wyjaśnień oskarżonego, nie budzi żadnych wątpliwości.

Wymierzonej w tym przypadku kary nie sposób uznać za rażąco surową, kształtując natomiast nową karę łączną sąd odwoławczy, tak samo jak sąd I instancji, kierował się zasadą absorpcji.

Za całkowicie nie przekonujące i zbyt daleko idące uznał sąd odwoławczy przywołane w apelacji argumenty, odnoszące się do możliwości zastosowania względem oskarżonego warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Charakter i okoliczności popełnionych przestępstw, a w szczególności wysoce społecznie szkodliwego czynu z art. 280 § 2 kk, a także dotychczasowy tryb życia oskarżonego sprzeciwiają się przyjęciu, by takie rozstrzygnięcie było wychowawczo usprawiedliwione i wystarczające dla osiągnięcia celów kary.

Nie podzielił natomiast Sąd Apelacyjny stanowiska sądu I instancji, by zachodziła obecnie potrzeba zastosowania art. 62 kk i wskazania jako właściwego do wykonywania kary zakładu karnego dysponującego oddziałem dla osób wymagających leczenia odwykowego od uzależnienia alkoholowego, pozostawiając tę kwestię organom właściwym do wykonania orzeczenia.

Wskazanie sądu I instancji w tym przedmiocie, poza wiedzą ogólną o oskarżonym i prowadzonym przez niego trybie życia, nie opiera się na żadnych konkretnych podstawach. W szczególności zaś potrzeba takiego leczenia oskarżonego, w jego aktualnej sytuacji, nie została potwierdzona w sposób fachowy i niewątpliwy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku, zwalniając oskarżonego, w oparciu o przepis art. 624 kpk od obowiązku poniesienia kosztów postępowania, uwzględniając jego sytuację materialną i osobistą.

/AW